

8775

II

Bibl. Jag.

Rps 8775

Za ostatni syntetyczny wyraz ^{wiedzy} o Konradzie Wallenrocie należy dzieło
 w sprawie wydania krytyczne tego poematu, dokonane ściśle przez prof.
 W. Bruchnalskiego. Właściwa znakomitemu i osconemu Crowskiemu grantowi,
 jego ogromna trudność i ciępliwość badawcza świadczy tutaj - w spółce z naj-
 zysownym hucłowaniem poematu - liżne figury. Dzieło ma tyle warunków
 do tego, żeby nie stał pomnikiem, iż pomiarami mu do tego, czym kto może,
 poświęcił sobie historycy nowym literatury polskiej. w sprawie ^{nieładnie} da obowią-
 zek. Ze ^{ka} strony - pisze mi najzupełniej na to, co o bractwach tej naj-
 lepszej monografii Wallenrocie poświęcił Stanisław Piłoni, - ^{nieładnie} spróbujże urzę-
 nic i jaśnym bodaj mi wskazanych przez Piłonia punktów, mianowicie rozwarzyć
 na nowo kwestję wpływu ^{Scotta} Byrona i Scotta i zmiętych urezajmę tych wpływ-
 rów i powiada Mickiewicza proponuję.

I

Zelazności Wallenrota w Byrona spotrzeźono bardzo dawno. Już w parę mie-
 sicy po ukaraniu się poematu pisał Andrzej Korwin do generała Morawskiego, że „jest
 (Wallenrot) nadsławianiem Konrada Byrona, ale dalekim od uronu”.³¹ Wiadomo też, że mi-
 krodzi ten fakt wagi ^{wielkie} wielbił Mickiewicza rozpisując, że Eugeniusz Boratyński
 w znanej, entuzjastycznym wierszu ogłoszonym do autora Wallenrota na wieści poro-
 nabnej w Moskwi ~~1830~~ ¹⁸²⁸ zaklinał go, żeby ^{sam} sam bogiem będąc, cudzym bogom ^{nie}
 holdował przed i Byrona mi nadsławiał. Mochacki w swej opracowaniu
pol. liter. XIX wieku mi dotknął tej kwestji zupełnie. ^{tylko} ~~tylko~~ tylko Konrada ze jego ^{seny}
^{mentalności} ~~cały~~ ^{cały} poemat za rzykład. Nie omknął jednak wpływu Byrona aka obu przysięgł
 wielkim postać: Korwin i Krasinski. Krasinski wprawdzie w artykule p. t. Konrad Wallen-
rot, w październiku 1830, w Bibliothèque universelle ^{generału} ~~generału~~ drukowanym, nie o tam nie

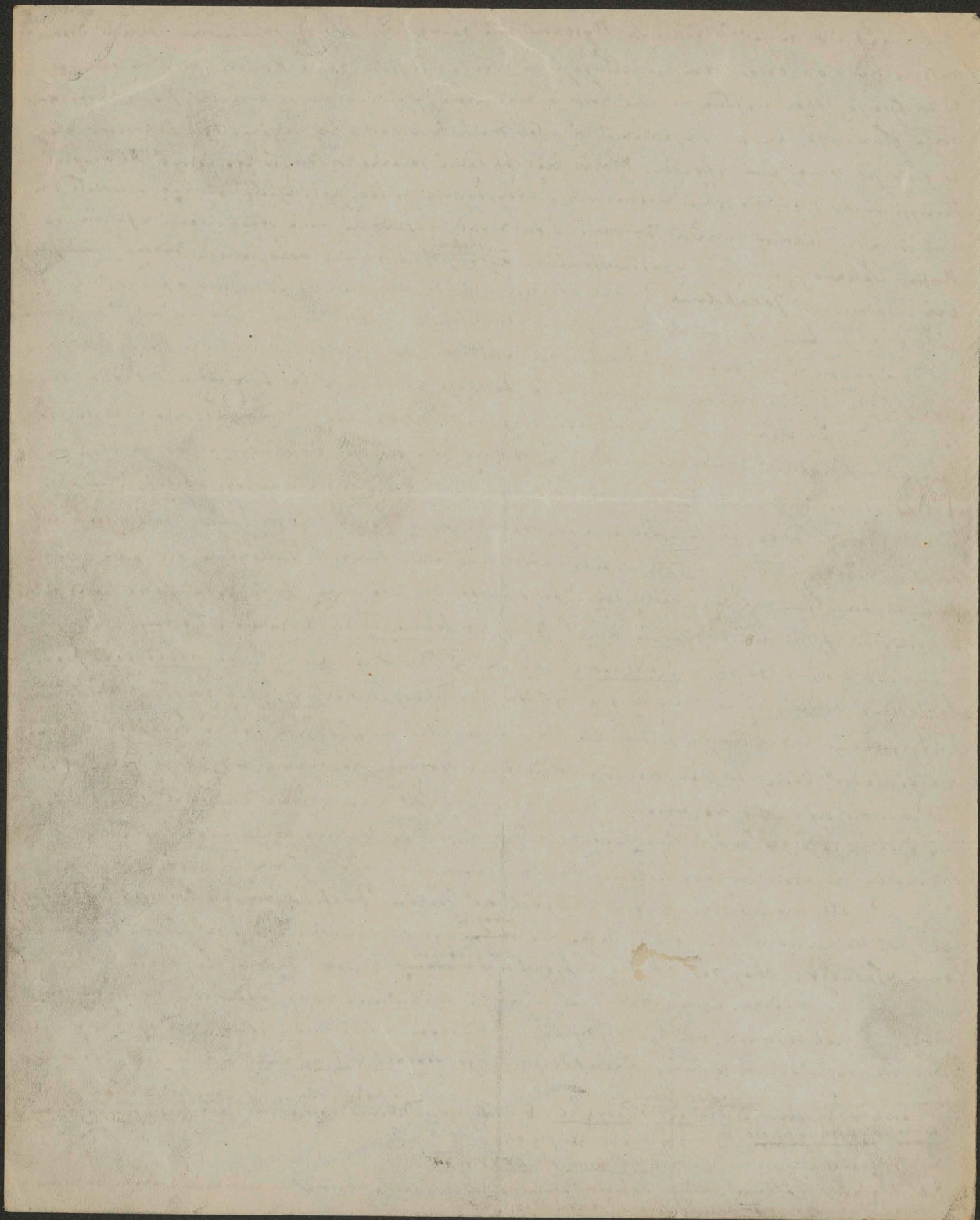
1) Adam Mickiewicz - Konrad Wallenrot - wydal, wstępem i objaśnieniami opatrzony Wilhelm Bruchnalski;
 Lwów - Warszawa - Kraków. Wydawnictwo Żakowski Kar. im. Ossolińskich, 1922.
 2) Praga La Presse, nr. 12 str. 393-398.
 3) Niemcewicz's Prose Works, Poznań 1868, Tom III, str. 374. d. i. t. 25 kwietnia 1828 r.

[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is too light to transcribe accurately.]

[Faint, illegible handwriting on aged paper with a large stain.]

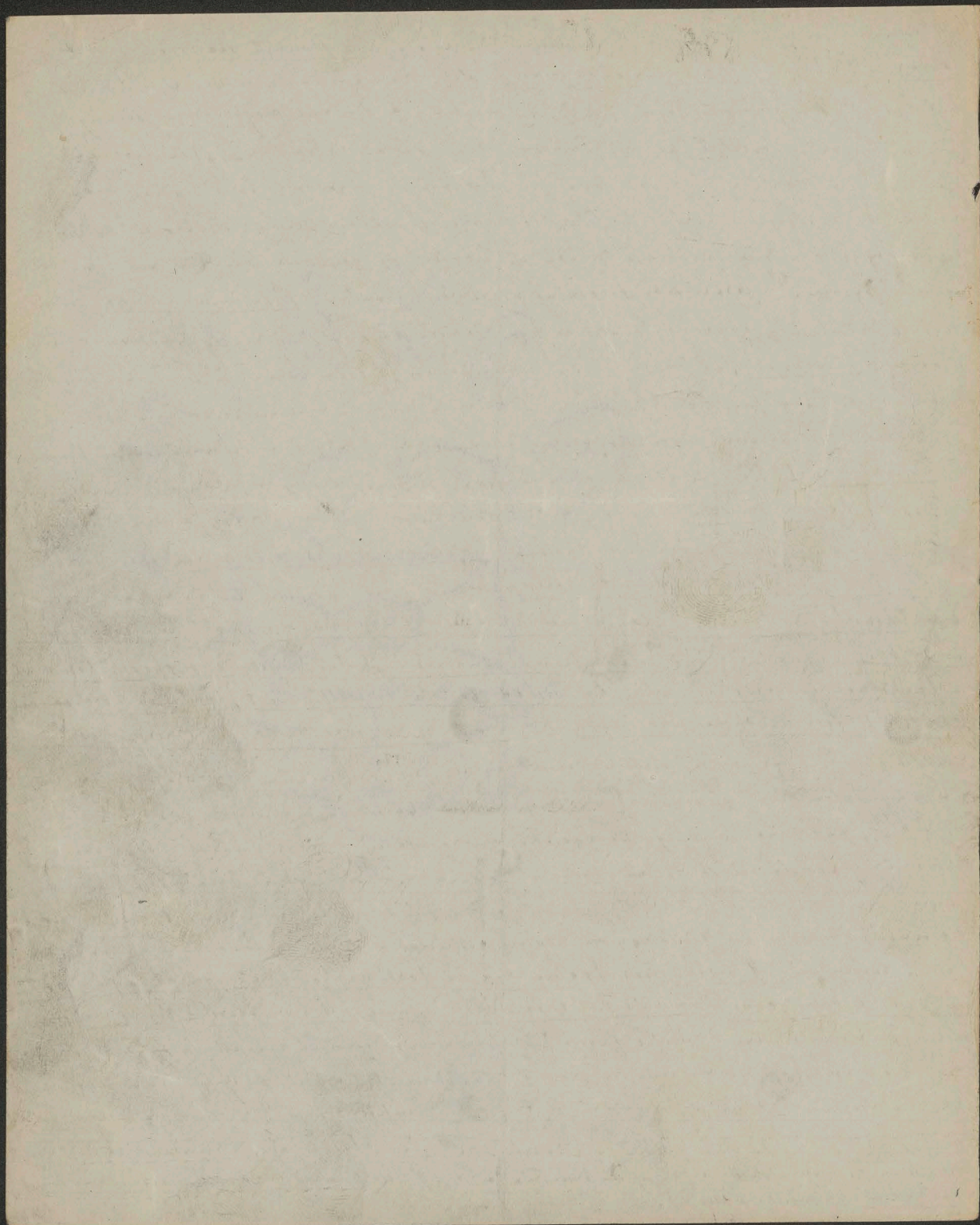
[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is too light to transcribe accurately.]

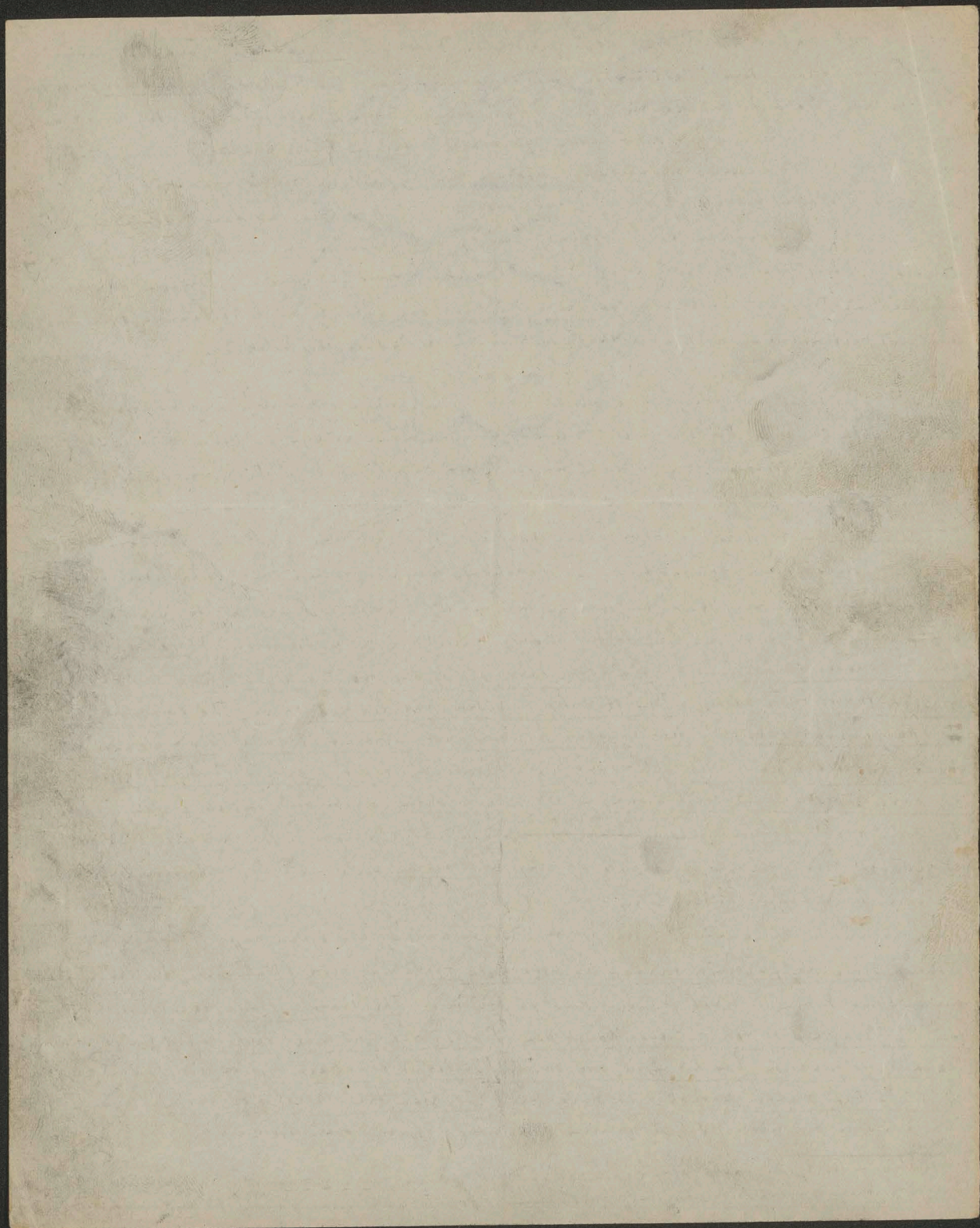
[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines across the page.]

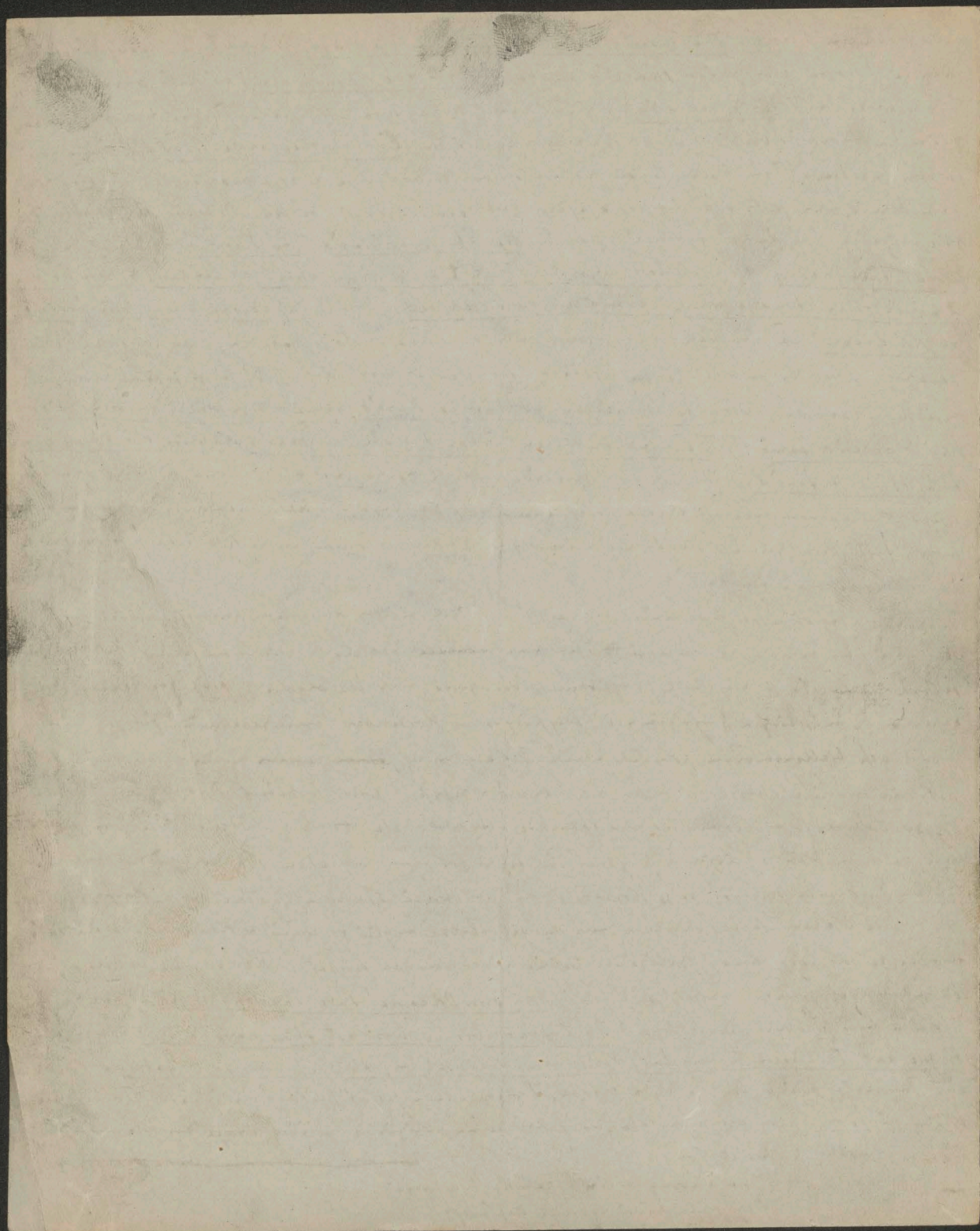

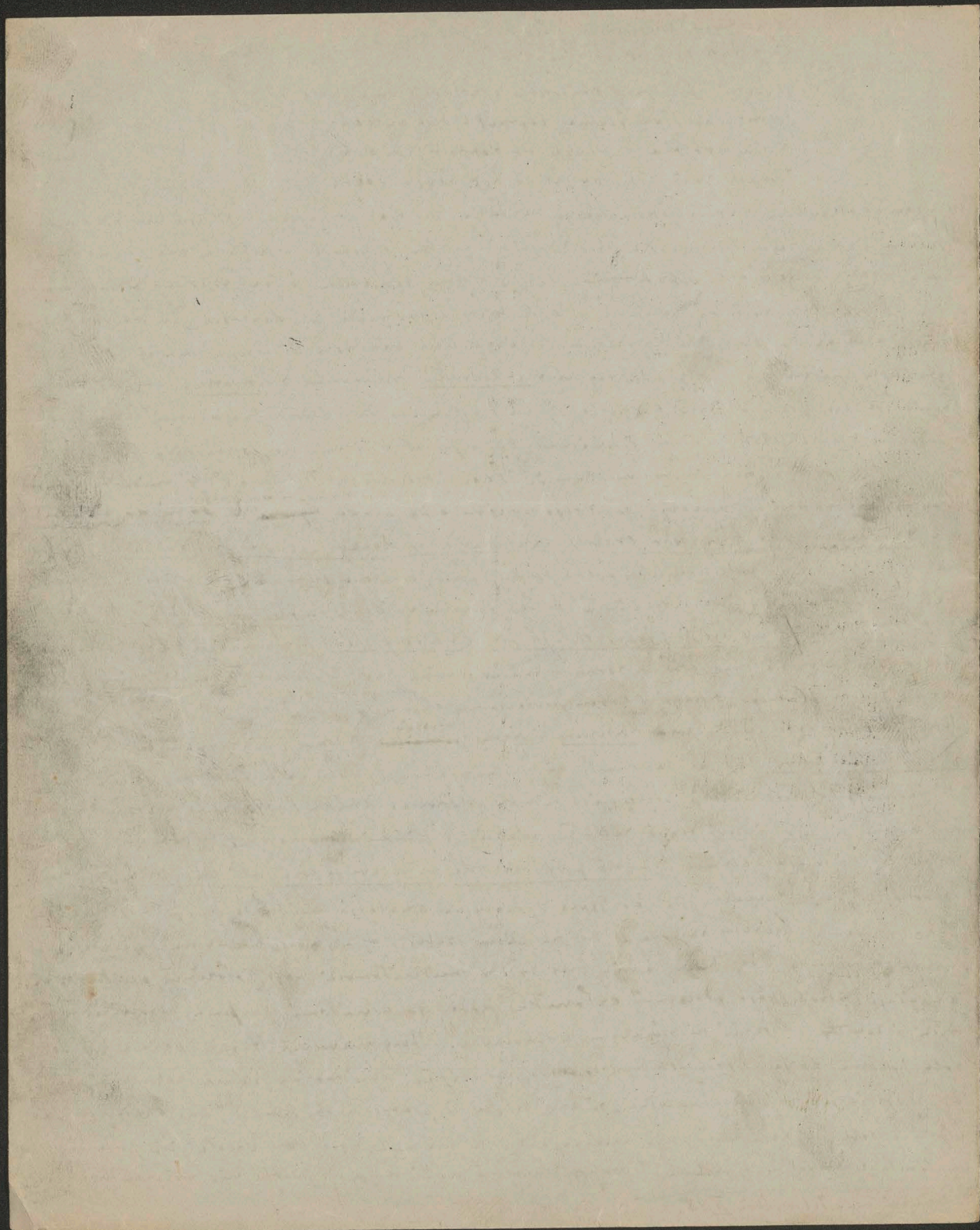
my kraj i wlasny ob ludej, prout ik minaridie vojole, and thought ^{the} ^{wrath} the voice of wrath a
 sacred call / To ^{pay} ^{the} ^{injuries} of some on all. "nei ma te vule positar a tuidrenia, ia
 byl ^{Grekiem} Grekiem. O jazy naratorovni nie Byron nie moim, a imiona najbliedych towarzyszy =
 (Juan, Gonzalwo) greckie mi sa. Paizony i mia, potajac vobrovi (i I, 7) ludy, oznajmia,
 ze puzly ob zapriza ^{Greka} Greka, co rary na odvorenimi naratorovni dazy sepriza wyglada,
 nie na jay z piratami vspolavie. Ani retem puer charakter svaj dracalnoivi, ani puer
 jay motyvy, ani puer sposobniva vbliza si Korvan do Wallenrota bar trci, nie imo bohu
 fermai Byrona. ¹ Jaziti ludy to ogolne vvarenie byronizmu Konrada Wallenrota, ktore
 a tyta cyflokiv towarzyszy to laktane tyto puerma, kajango si vykle puerovny drazim
 vlosini z Korsarem, do puzury tyto srtakci braba v lren inem. z ^{restauraciu} restauraciu svujogo
 argo, dokonaneho puer Wallenbucha i kinbakivira, vynika vyrazni, ze vobtem gfoivem te
 go vrazeni jst vybitne podobivito ogolny charakterystyki bohateri, tej manovici ktora
 v Wallenrovi (I) hony si roivras, gty "navetnicy zakonaj obraty vrpamitija Konrada pry-
 miody" a ktora v Korsari daji v I puziv. ^{burboivico} ^{same} ^{autor} Jst wie Korsar, "a man of loneliness
 and mystery"; v tovarny byrona si duleka: ^{seasons} ^{he} ^{with} ^{might} ^{their} ^{journal} ^{men}
 .. never for thy lip the ^{perplexing} ^{cup} ^{exp} ^{they} ^{fill} "vinyi zai mirulyj jst na volviki nivalidij,
 they 'though ^{fairest} ^{captives} ^{daily} ^{met} ^{his} ^{eye} / ^{he} ^{shun'd,} ^{nor} ^{sought,} ^{but} ^{coldly} ^{pass'd}
 them by. of pueri: The solemn aspect and the high-born eye / That checks low might
 - lacks not courtesy when he wish'd to win, so well intent / That kindness
cancel'd fear in those who heard But such was foreign to his wonted mood.

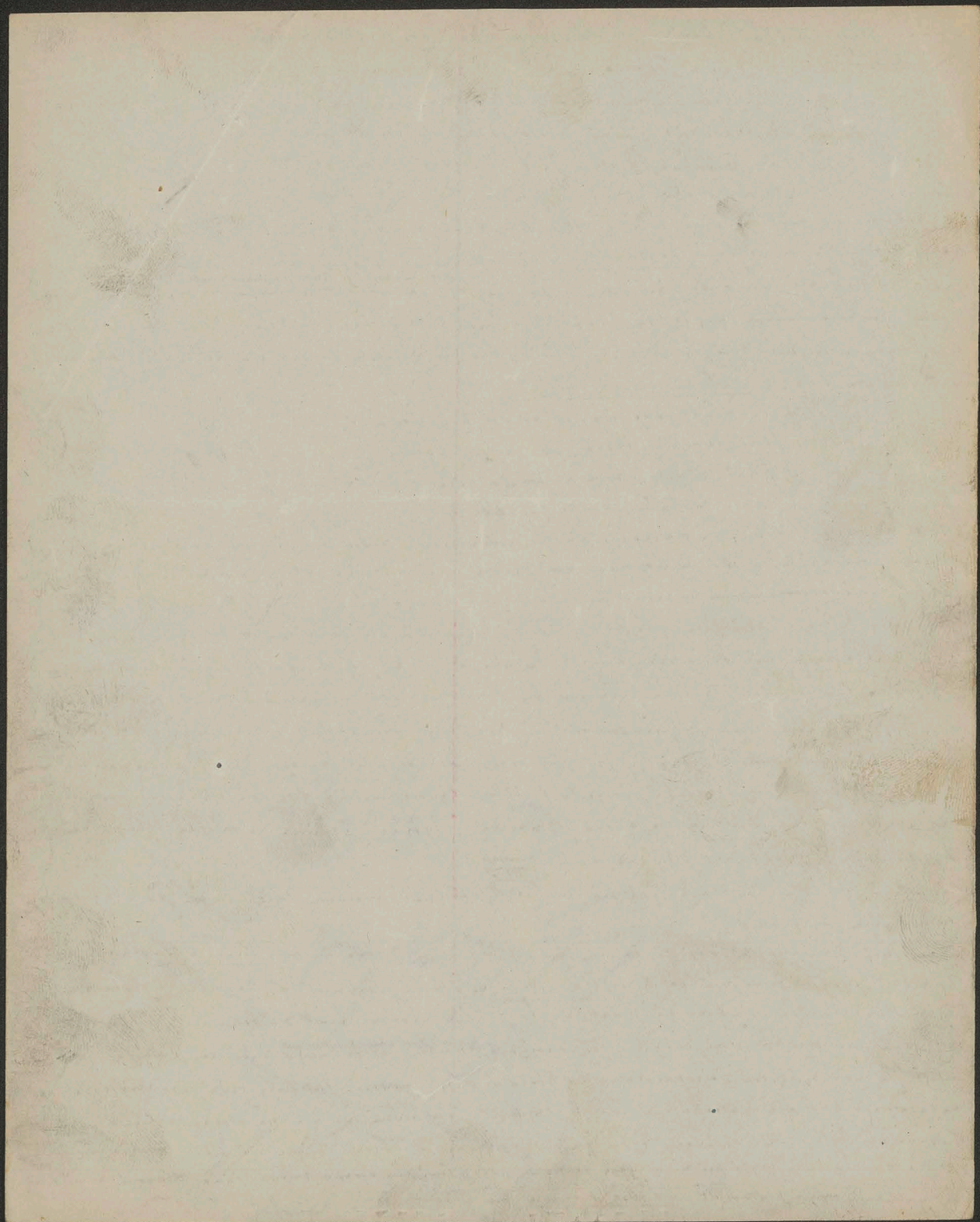
Gtoi triny ob krajikov, ze Konrad Wallenrot roivnie jst samotnikom, ^{prograj} ^{opacim} ^{si} ^{crast}
 "or dnyj zapemnira", ze roivnie "shatoraj mi lubit partaj", ani puzeny mi drivil biciaj,
 i tuksi" na krama bice puzetab radaka, of eranyaj "normoy nuchat", choc erasim
 pueri, "Jaraly si chule, ze v kroych zabavy m'obivnyj potvial" i navet "damon
 syjal? gvarage stovk krovci". Tytko "byly to radkie chule zapemnieni", Moine de tyto
 restaraciu Wallenbucha i kinbakivira, ktorych obydoras v drazny ^{marce} ^{tytko} ^{urajivnitem,} ^{dales}
 jivne restaraciu: ^{his} ^{step} ^{was} ^{feeble} ^{and} ^{his} ^{look} ^{depress'd} / ^{yet} ^{worn} ^{he} ^{seem'd} ^{of} ^{hard}
ship more than years / And pale his cheek with penance, not from fears (II, 3) - ^{of} ^{that} ^{jean}
 mlody / Jst vto mut lity i dazivte jagny / Napitavone ^{starejca} ^{starejca} ^{evipivnia} - a vyitaring tyto
 rity ovo puerem ogolne vvarenie zalerivni jstnyj potaci of dnyjaj uspravivlivie i vyffmarz
 vrye je vvarenie latrem Keparivim si tyto dera charakterystyka. Najvskl'atnyj ratem vvarivie
 1) Motyvy si ludy to opivije ^{nie} ^{stony} "d'ldygo, ze Motyvy (L. e. p'iet. "z puerovnyj onyie podobivie
 Wallenrotas Korsari", i Wallenbuch vprout tuidrenia ia Korsar" jst Grekiem, dnyajm ninavivie ku
ka Turkom" (P'okrov'ic'ia p'ov. K.).

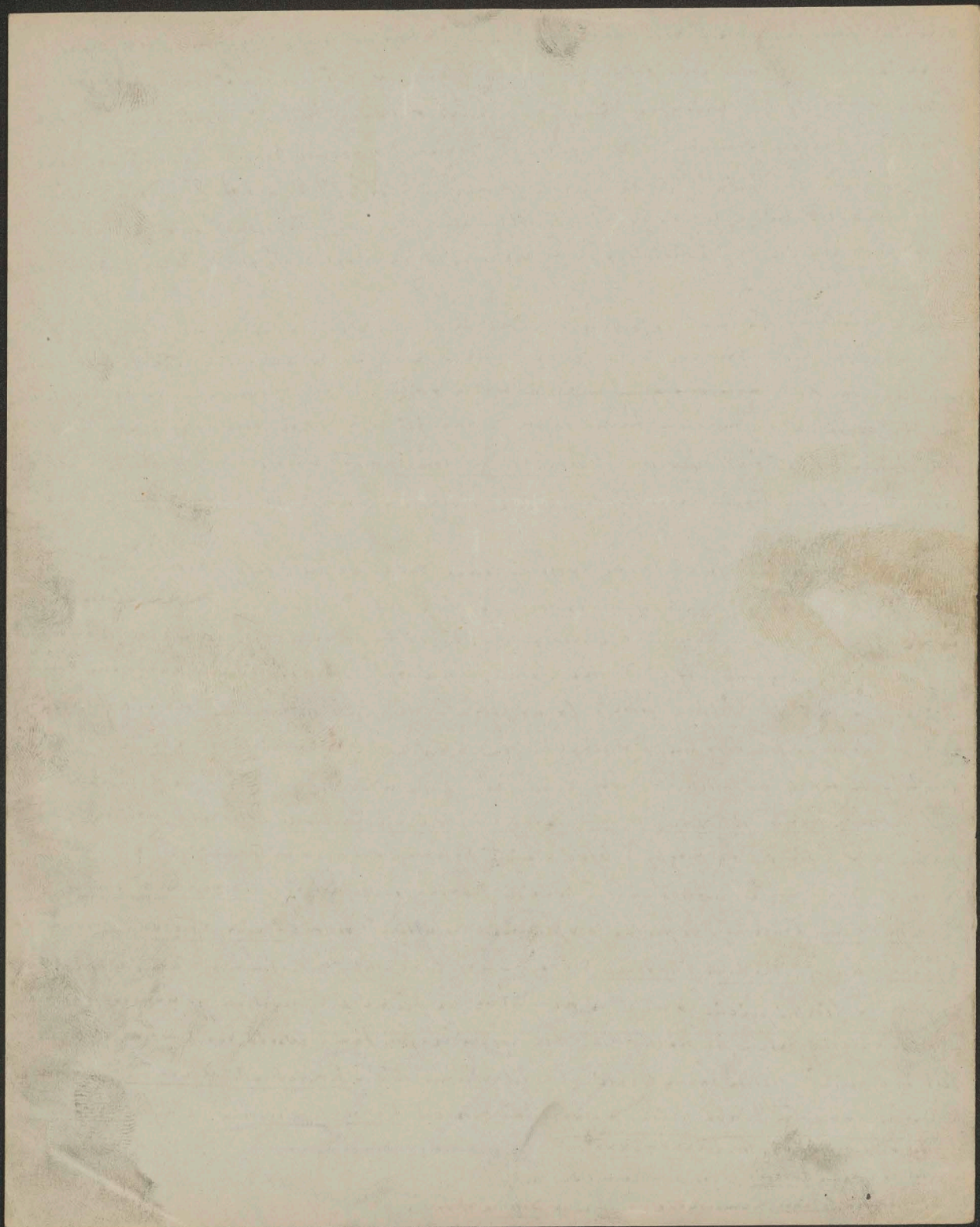

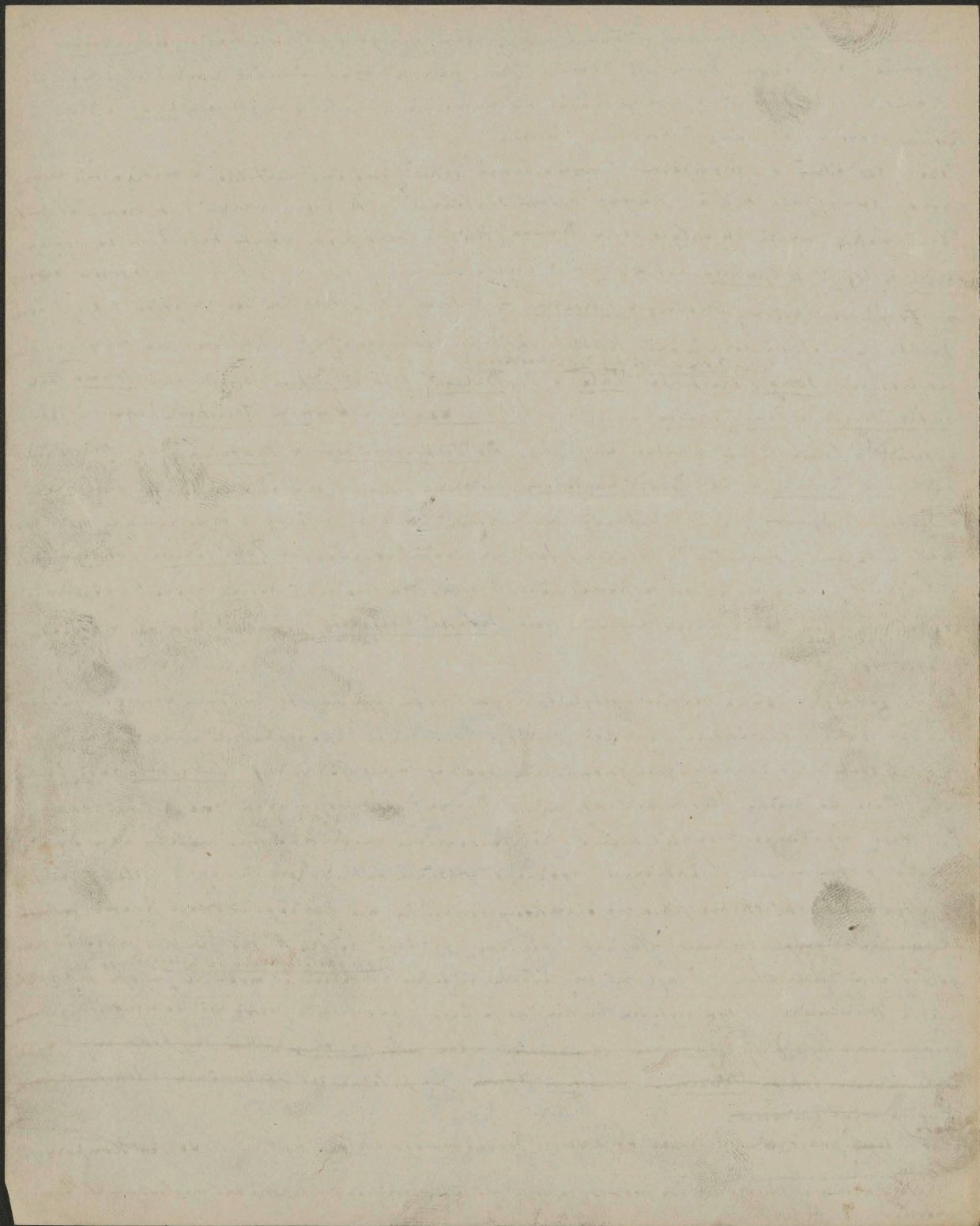

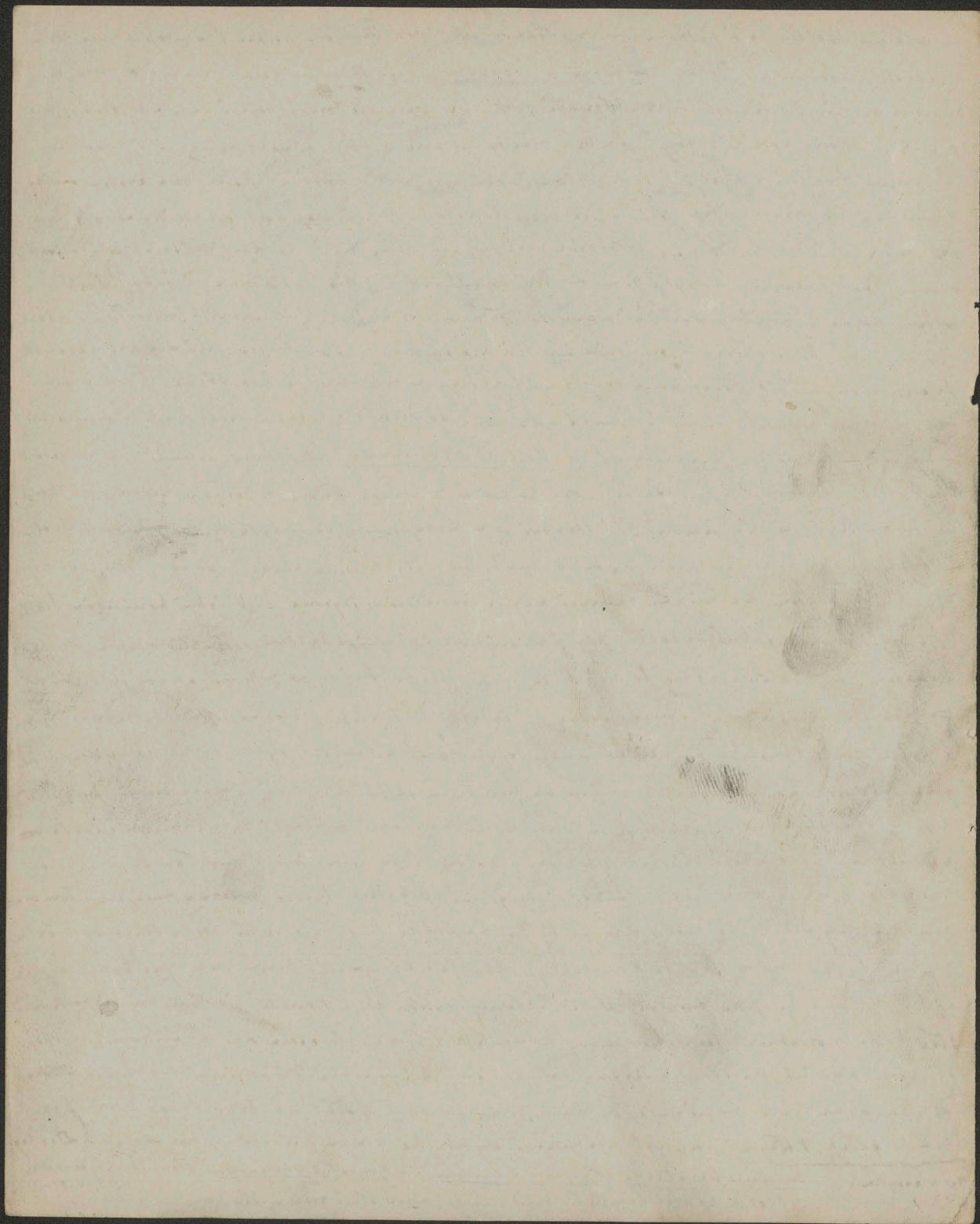

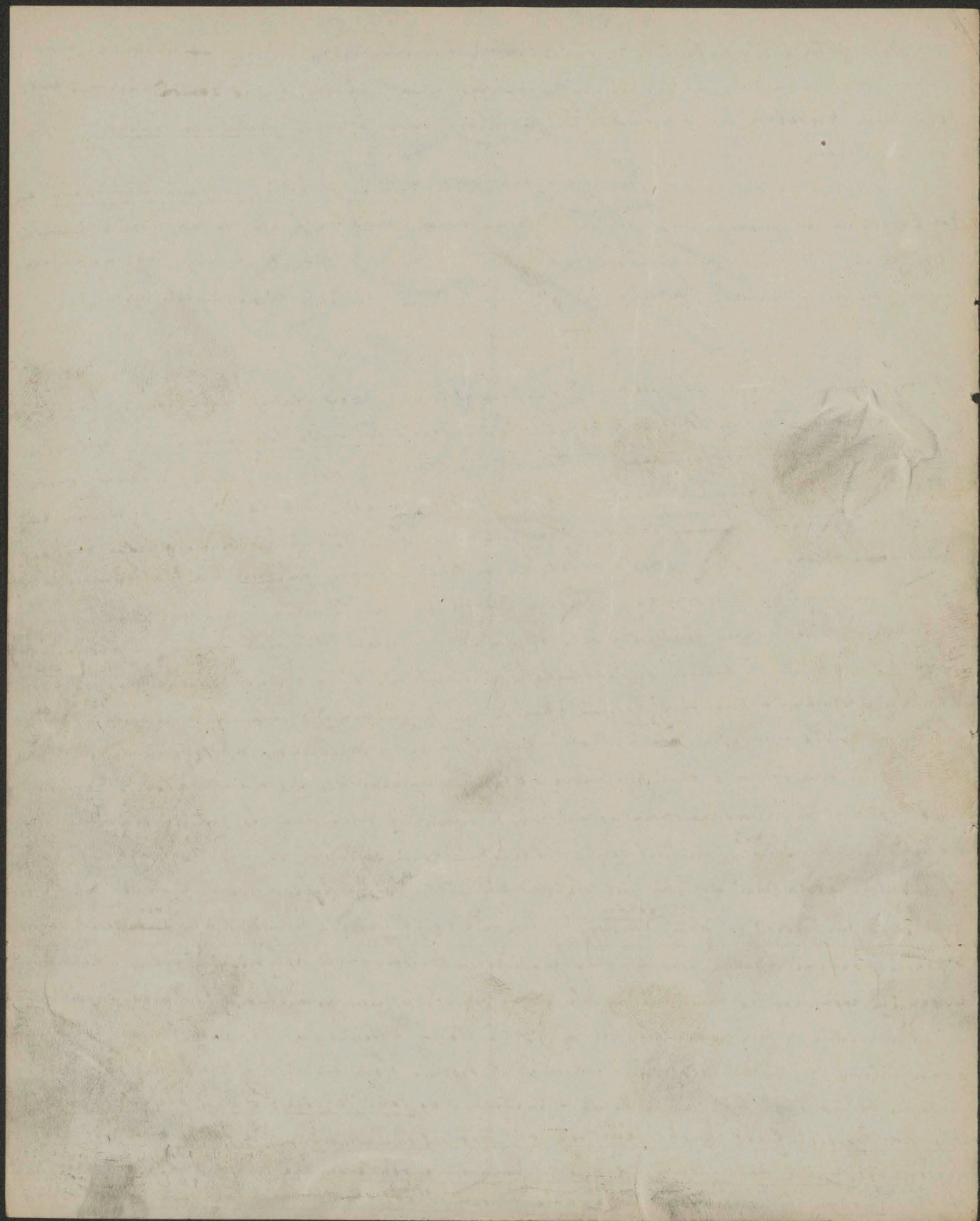
[Faint, illegible handwriting throughout the page]

Кривош - Алт. нмдјѣнн 1914

[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side. The text is too light to transcribe accurately.]

= hands, were now sunk in the generous compassion, which
Lent, were now sunk in the generous compassion, which the English more than any other
nation, feel for the misfortunes of an honorable foe." C, by nie to, ze przedmowa do dzieła

Scott dzieło do wydania The Lady of the Lake r. 1830, a wiec jest to dwa lata po ukazaniu
ty Wallenrota, mianowicie mysliec, ze podobnie do jego i innych 7 przytoczonych wyzej ustepow przed-
mowy Mickiewiczowi jest przyjacelow. Ale to nie jest przyjacelow. Konsekwencja
eja innego przyjacelowego podobnie, mianowicie podobnie mieliby stowami Skocji i Anglii
a stowami rzeszow stary litery do Kongresu, jak i nowy Polska do Rosji. Tuzi ten tytul
mozlo narucal Mickiewiczowi po obrotu tematu pelno reminiscencyj pierwszej i kochanego bu-
da, to samo mozlo sprawi, ze Byronem mowca pomiedza ni i powraca tworzym ze Scott-
byronem, ze mu nie w kompozycji dal przyjacelow; i ze przy Wallenrota stane jak roznorodne
nieomal figura deander Albana, nie tak, jakiego podobnie historycuna zdoła, ale przed-
talem i ostatniego literackiego ministra - w Albanu wyjelota.

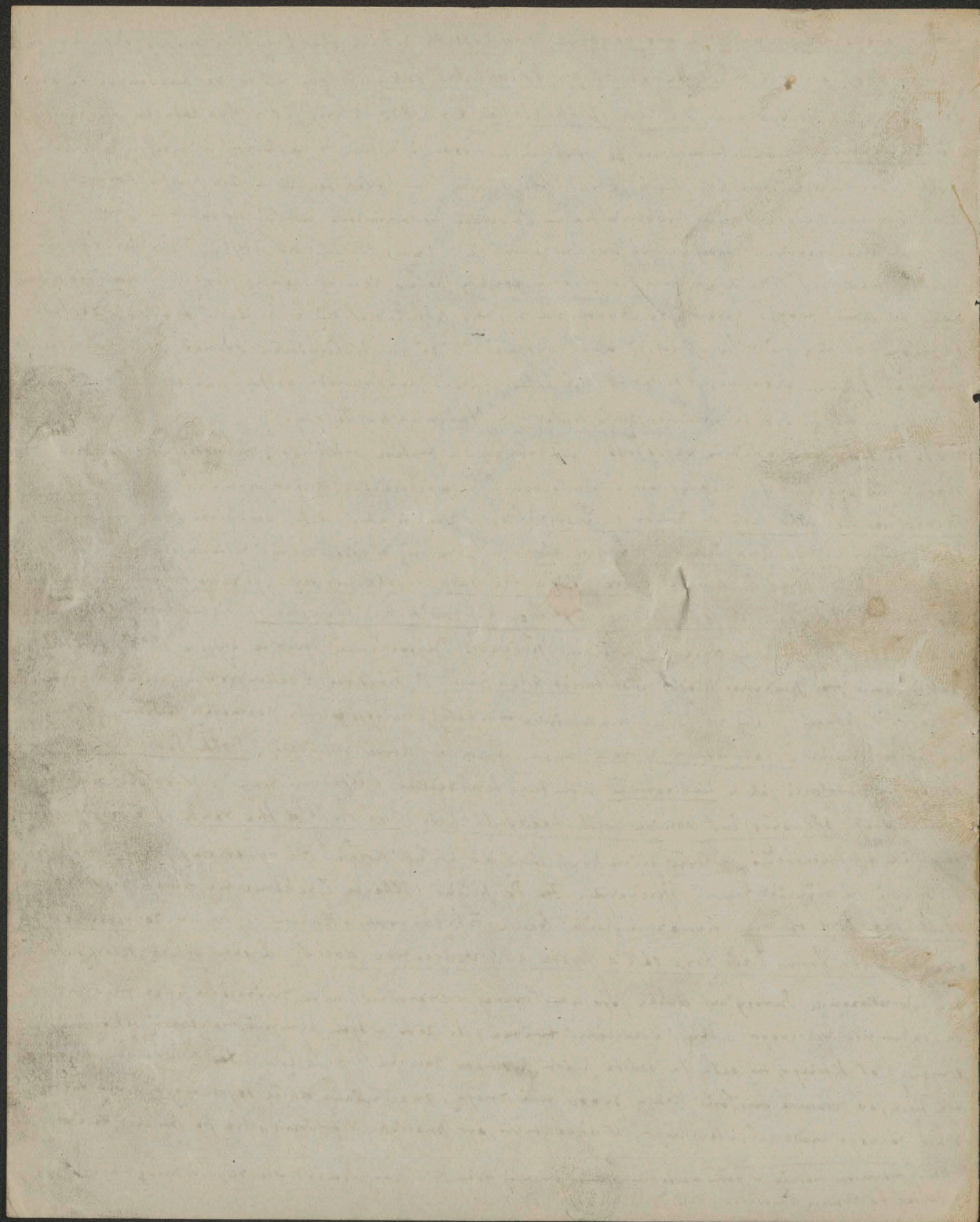
Natomiast, ze ten "ostatni i ostatni wyjelota" jest roznym bratem "ostatniego ministra" i kochanego
zostaje "in waye prof. Winstokiera i urodzaj i restauracji przyjacelow. The last of old the
Barons was he / who hung of Border chivalry" - "niech sam ostatni i ostatni wyjelota ma ostatni liter-
ska (procedura) - And I, alas survive alone - (samoty i dozy zemi restauracji) / przyjacelow
staly, sprawa mi mam konia - Here pass'd the harp; ... the matter - gazing toward on the crowd
He seem'd to seek in every eye / If they approv'd his minstrelsy, / Milkmaid, where id.

Koba Stuka / by niemy dalej porwala mu sprawa. Przyjacelowi powoz wyje ta z powazka i
zakonienia po przerwaj przerwaj Ostatniego ministra i (notowa) z zakonienia przerwaj
nie in te jednak (jaki ze stuzba Winstokiera wynika) analogji do obu poematach poety, Winstokiera
i ostatni przerwaj Ostatniego ministra mamy uke, do ktorej zalicza x Both Scots and Southern
chiefs - podobnie jak u Wallenrota Komtura Kongresu i "literacki pan" z Winstokiera na erce,
przy ktorej: Stewards and squire with heedful haste / Marshall'd the rank of every guest -

jak jak u Wallenrota, "ostatni gwiazdowi stoji do portugalskiem" za wyzerwani, przy ktorej wrescie
ostry wazni ni roznia dawny sprawa. Tu to przerwaj Alberta Grahama na temat ze love was
still the lord of all / nastajacy przerwaj Gerda Fitzgrawera, o ktorym tytul, ze regardless of
the tyrant's frown / His harp call'd wrath and vengeance down". A chwi przerwaj, ktora tutaj sprawa

na (to ukazanie Surozowi ducha jego umiowenaj i erantniejszym zwiwiedu, przy miedza Corne-
lina) - nie wspolnaje z temi wstaciami zmiama, to zate u bym hymnie na erce i kochanej of-
erency, o ktorej ni cala ta swista przerwaj poematu rawnaj, i zwasza u anatomie mowca
na tych, co wrescie miedza kraja swego ni znaja, z najznajemy ducha rawnaj, ktory tak ma
z wid starozy wazera "literackiego". W inwektywie jego przerwaj Winstokiera: nikt po smiesci, wrescie, wy-
nemaj

1) Który, nawiązaniem do niego, w roku następnym dala do niej roznia i komplement dla dyktando na jej cześć.
2) Polska to znowy zmyslowa (zob. Brucknalski, l. c. str. 103)

to wici... ita ^{to same} drzy obmanie, ^{as} w tych ^{Stowach} wstawnio ministrak: ~~if such there~~
breath, ~~go mark him~~ ^{breath, go} If such there breathe, go, mark him well...

petit

~~slight~~ ^{slight} though his titles, ^{proud} proud his name,
Bravest his wealth as wish can claim;
Despite ^{those} those titles, power, and pelf,
The ^{wretch} wretch, concentrated all in self,
Living, shall forfeit fair renown,
And, doubly dying, shall go down
To the ^{vile} vile dust, from whence he sprung,
Unwept, ^{unwept} unwept, and unsung.

Poziwy spiewakowi przy wstach sa jedyne z ulubionych efektow W. Scotta i "The Lord of the Isles"
wiersz w 12-tych wersach, partykularnie jak i porownanych. O takim wierszu ^{The Lord of the Isles} i "The Lord of the Isles"
wspomniel. ^{ogolnie tytul} wiersz profesora Wintehiera i Brucknalski, nad imietylami ni jakich ni
zatrzymajac. Cioi Eymerson i tutaj zasluzyla na wyzej pome analogji, zebym niczym racho:
varniam ni gosporawny wst: pan wysh i Konrad. ^{Brother of horn} "Brother of horn" with ^{hurried voice} hurried voice
^{the said} "the said" and you fair lords, rejoice... ^{the (Donald) said} the (Donald) said ^{overleap} overleap

petit wrost

petit "Cieimy ni, name (Konrad), co to bracia moi;
Takie zyczenie ciemni ni przystr? ...
Warimajim jebuch jst to, ze jak Konrad, niowic milowacy z podrylona glowa"...

petit

Ruine nuncia z muglych blyskawic
Po wzpalcnych kmyrzi ni liach,
Cisar te gwiniuj, ersto mu ni chomung... ita.

jak ten i:

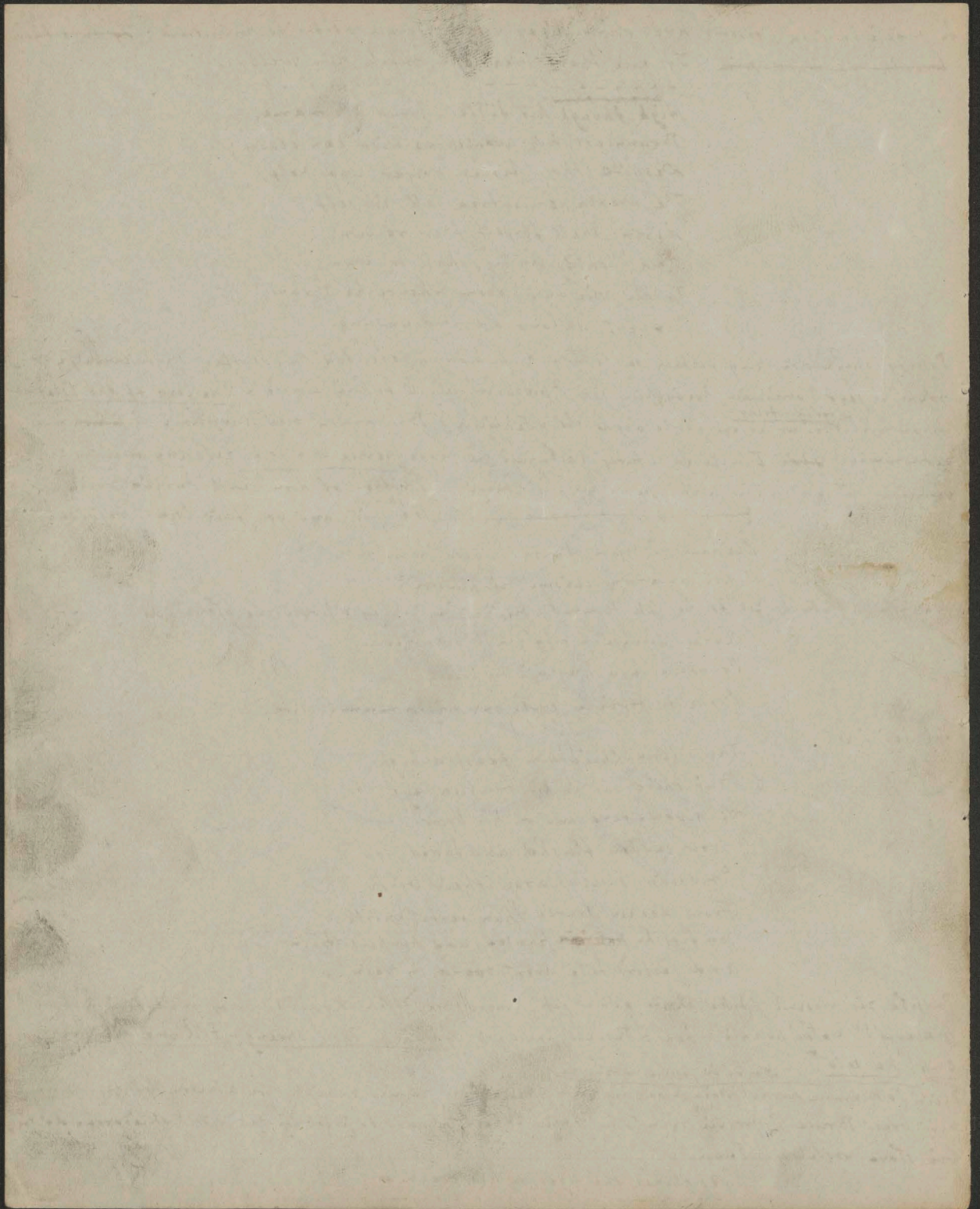
The island chieftain ^{feasted} feasted
The island chieftain ^{feasted} feasted high
But there was ^{troubled} in his troubled eye
A ^{gloomy} gloomy fire, and on his brow
Now sudden ^{flush'd} flush'd, and ^{faded} faded now
Emotions such, as draw their birth
From ^{deeper} deeper source than ^{festal} festal mirth.
By fits he ^{paused} paused, and ^{harpers} harpers strain
And ^{jesters} jesters tale went round in vain...

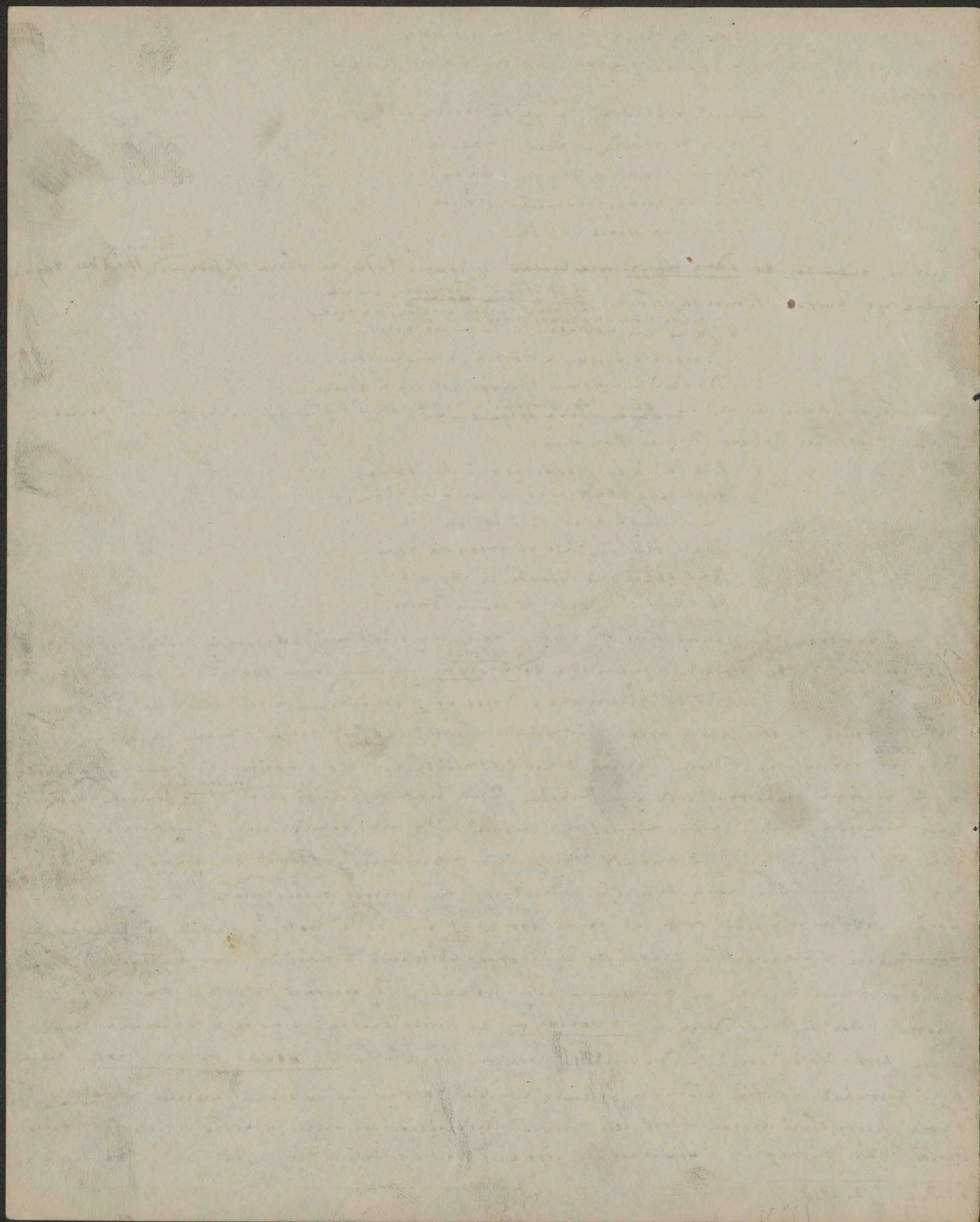
petit

Przyta zas' wresci i taka chwila, gdy - jak Konrad, "na isolek Kwaj" i "puzaj" ni lutnie, puzary
nabewy: "wosci puani - jak i Ronald, ^{pan} pan wysh ^{the} from the table sprang - ^{fill} fill me the mighty
cup!" he said. ^{Donald} Donald ⁱⁿ in ^{more} more ^{is} is

Pucin (o Klamre Lorna), ktora wioda by warty spiewa baw, zarina zarupki pot a berson gorowacy na
nui: braci Bruce i /prawie, ze miorby z nie, Edward, obserwa te potobnie, jak bictwo okurowane do nie-
bri stowa wapieloty. - Edward:
^{As} As glares the tiger on his feet... ^{foes} foes

petit

wosci u wallewota. Gwerydini sytuacja ma tutaj inny dramatyczny charakter (i) puzer Jan fakt, ze stary detron wybiepnia wobec King rickoi, polowus gdy Mac Murough i Flora (i) wraja wiois serich, ze na miejscu Kapitanu Edwarda Waverleya jest Witold, i wreszcie, ze erga o kwoy i tui, to erga - wallewotary.

Sarmotyj przytem Rakat u ktoidayokolnik re'huirakoi Scotta tego powraca macy wlasnej, ktoida gromi puiini Halbanu, by wodi potygi, ktoida archanielkimi skrytami i glosem u nioj' srumi i archanielkoin puenaria glosem. Co tytko mozina u Scotta znaloti i to pui mi u jego bar-soe, ale u niojo srumys, burda nad barstami, to ten sam co u puiini waz Jeloty stosue nak puety do "puiini yminnej".

Skuchatem puiinak - niuue Komuri stulecia

Treujac koiu zilarem orarom,
Stanul i regrad na wirubowej flakui
Paciuie kmaszget, lub zymowym pilerem
Was glowid, waly opiom - barstmitui...

Jako u drini jady 7 goborca rywota
Zmasta puentoi traba archanieta,
Tak na drinik puiini koiu 7 potmej ityuy
K obrymilkantaty zbrigty ni i woty.
Z gromu poutyja kolumny i itrofy
Feroze puste kormi kinnemi wisty,
Twidai renkoi straste potygi,
Ktomy kuirat, wofornicior zbrige,
Spierujaj wenne, kany drinik grom -
Mamytem caturu, iroze miie zbratrom!

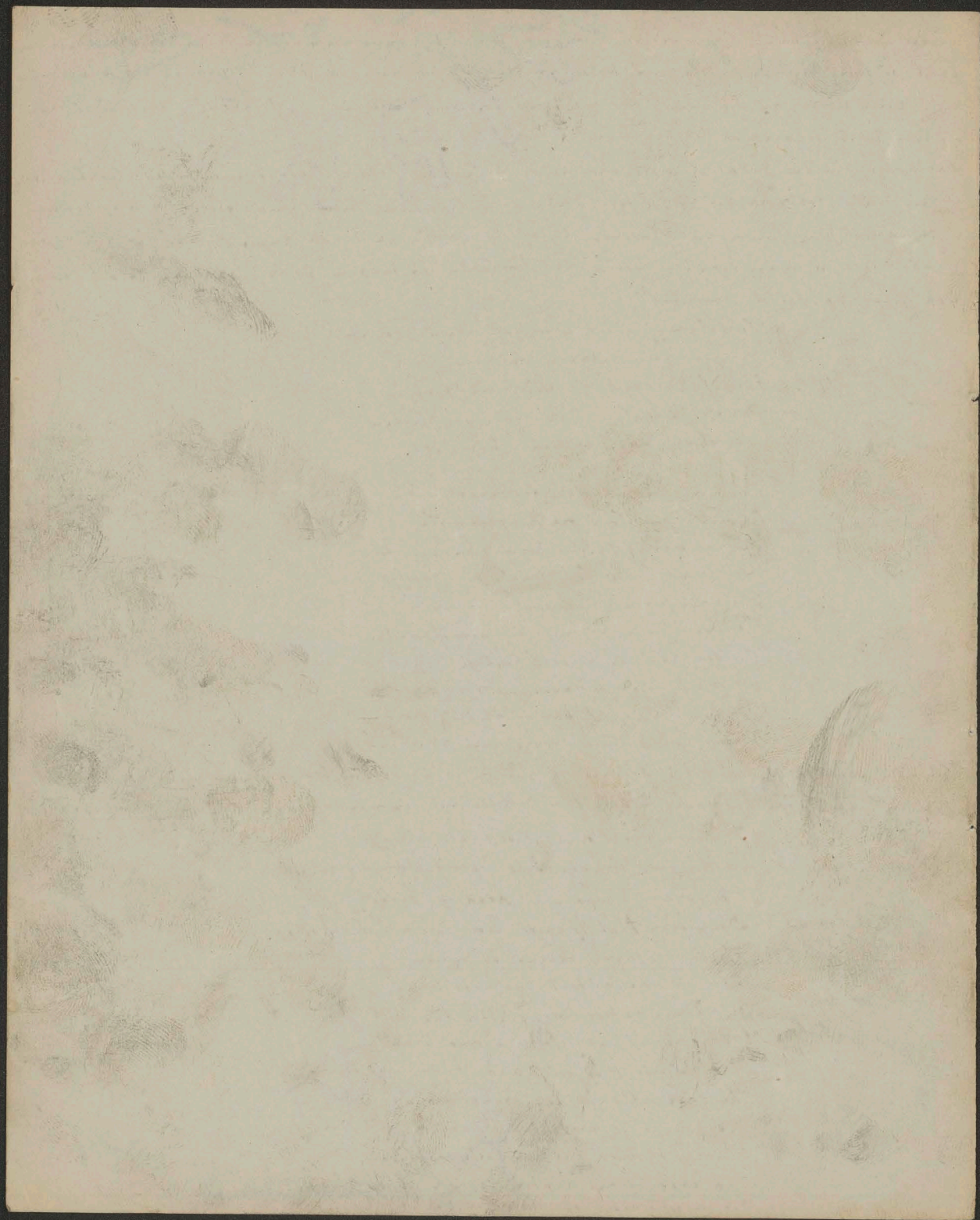
poet

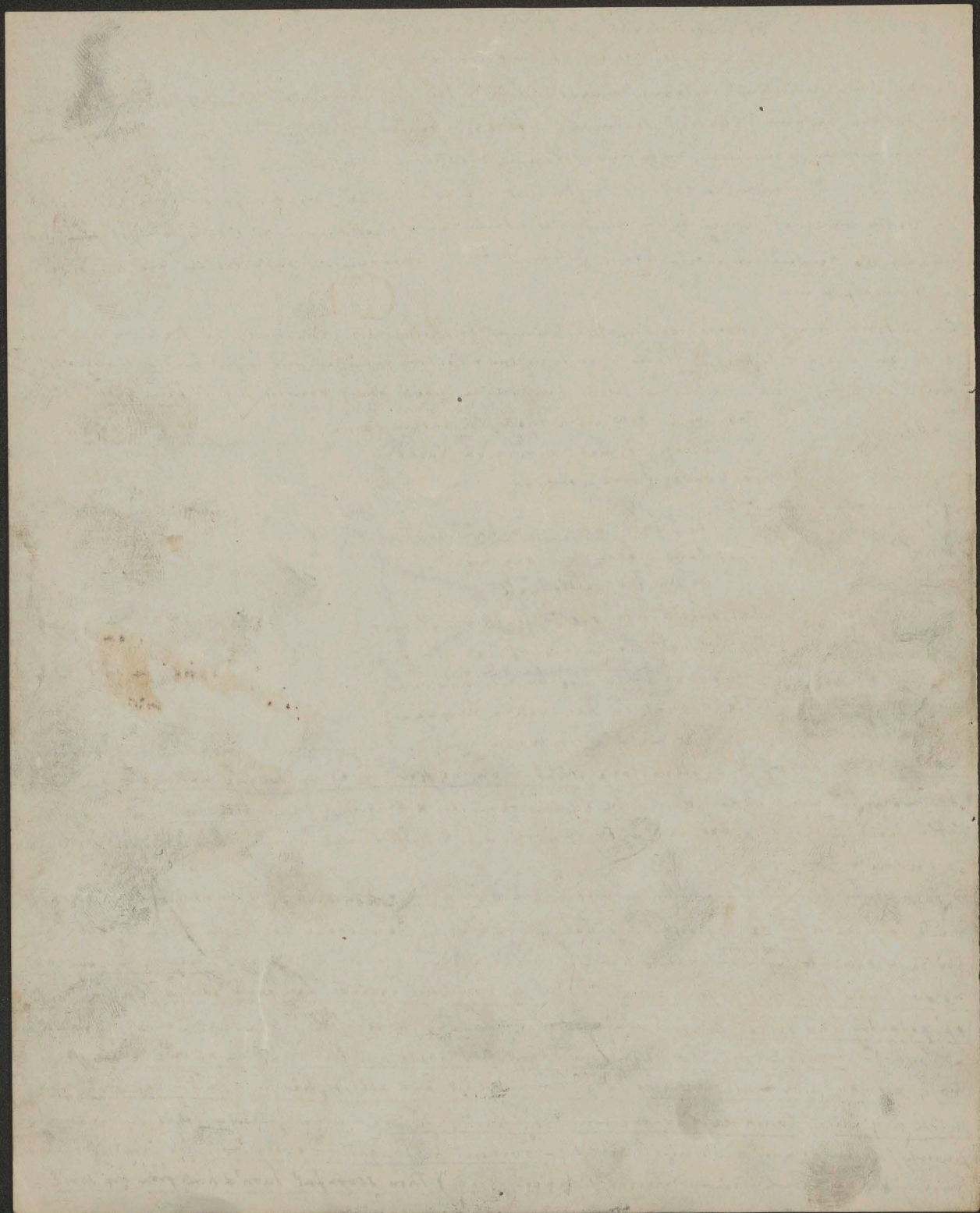
Halban, ale

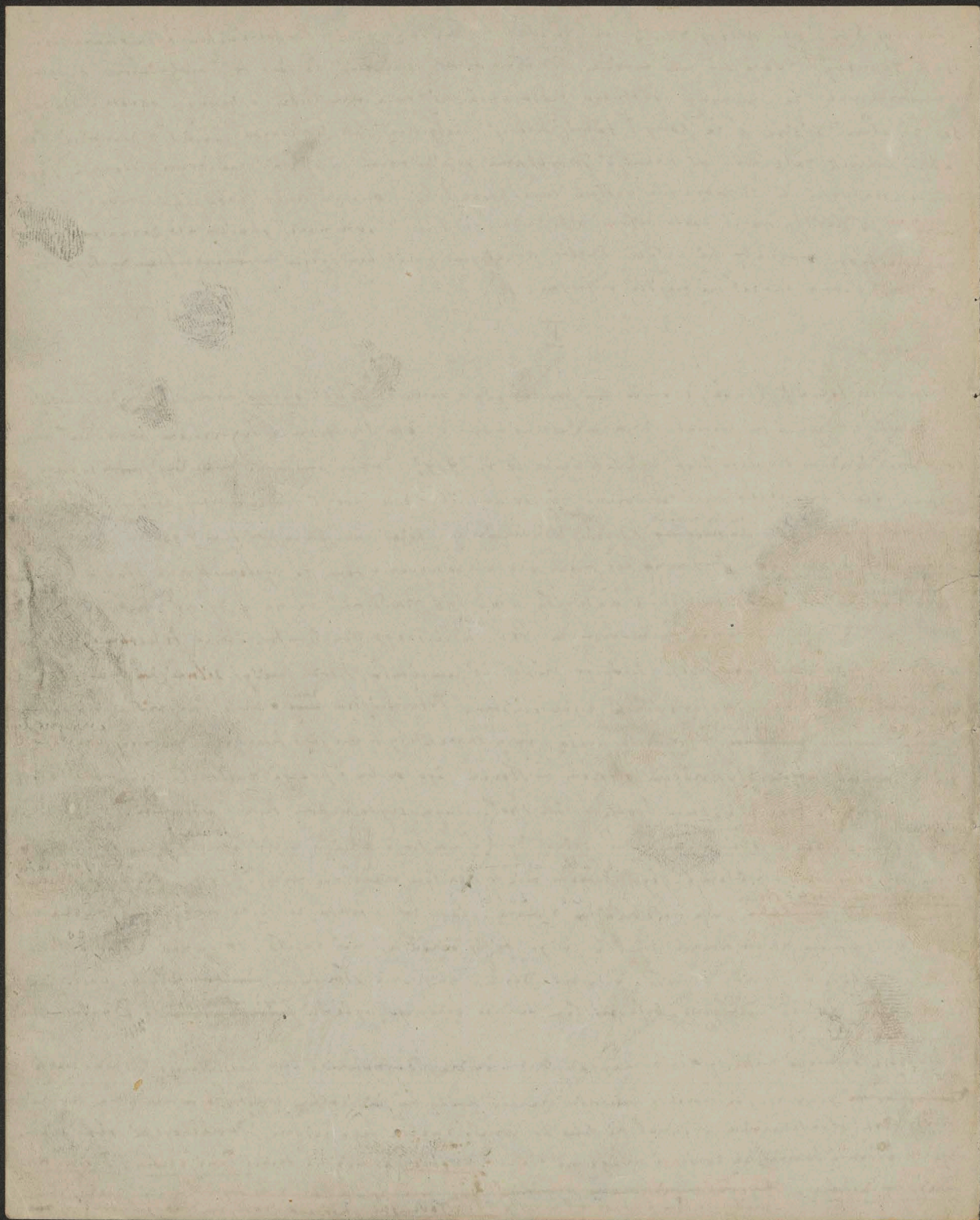
Tak moie waz Jelota, zmi traba wofarni, ze ni tytko waz Jelota Halban jelo i waz Jelota Mielkoini
Stoi puzer kwoyng tui, co moie W. Scott u zakoineni introdukcyi do puiini. III Marmion :

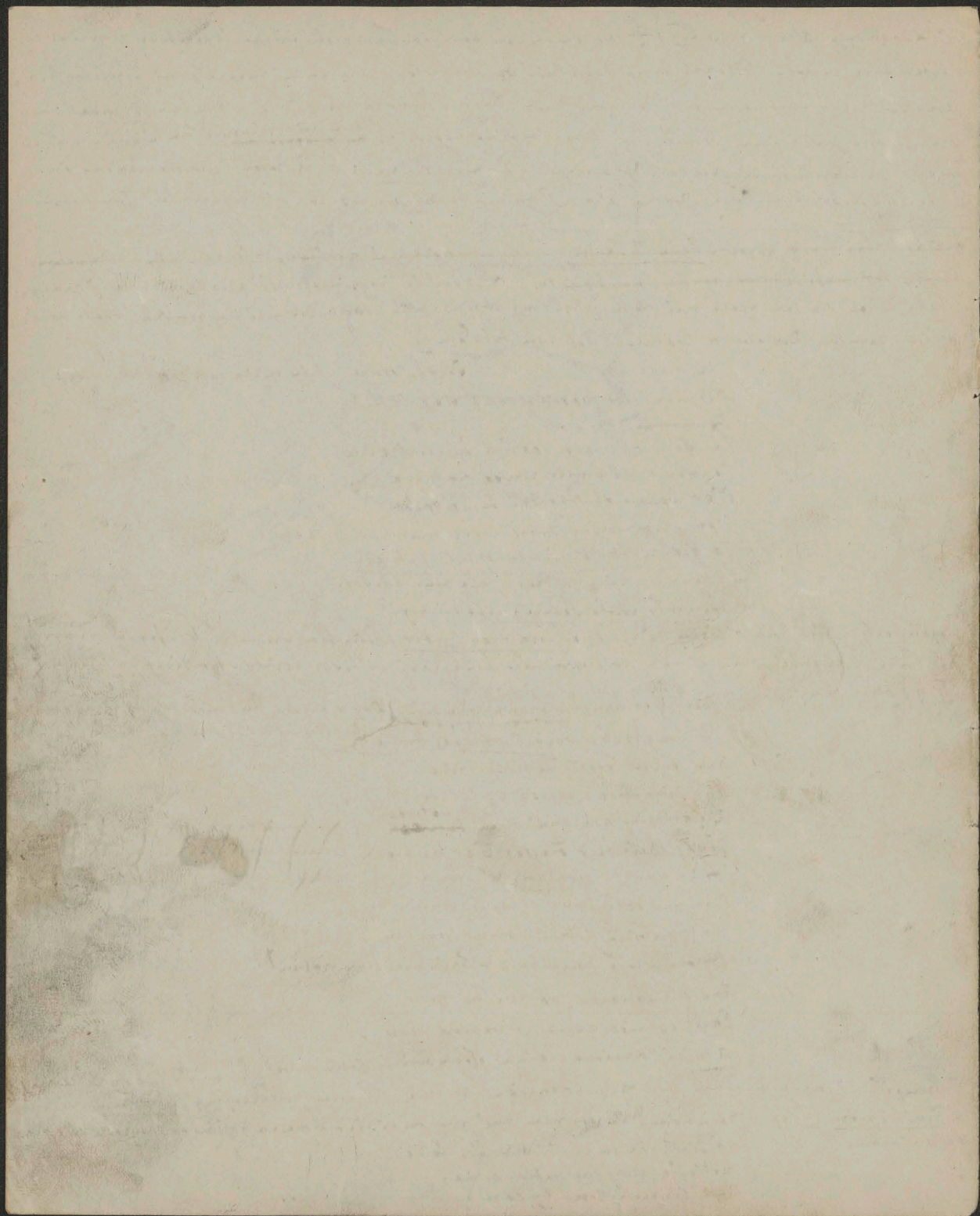
(7)... marvelld as the aged hind
With some strange tale bewitch'd my mind
Of forayers, who, with heedlong force
Down from that strength had spur'd their horse,
Their southern rapine to renew,
Far in the distant Cheviots blue,
And home returning, fill'd the hall
With revel, wassel-vout and brawl.
Methought that still, with tramp and clang,
The gateway's broken arches rang;
Methought grim features scann'd with scars
Glar'd through the window's rusty bars,
And ever, by the winter hearth,
Old tales I read of woe or mirth,

2

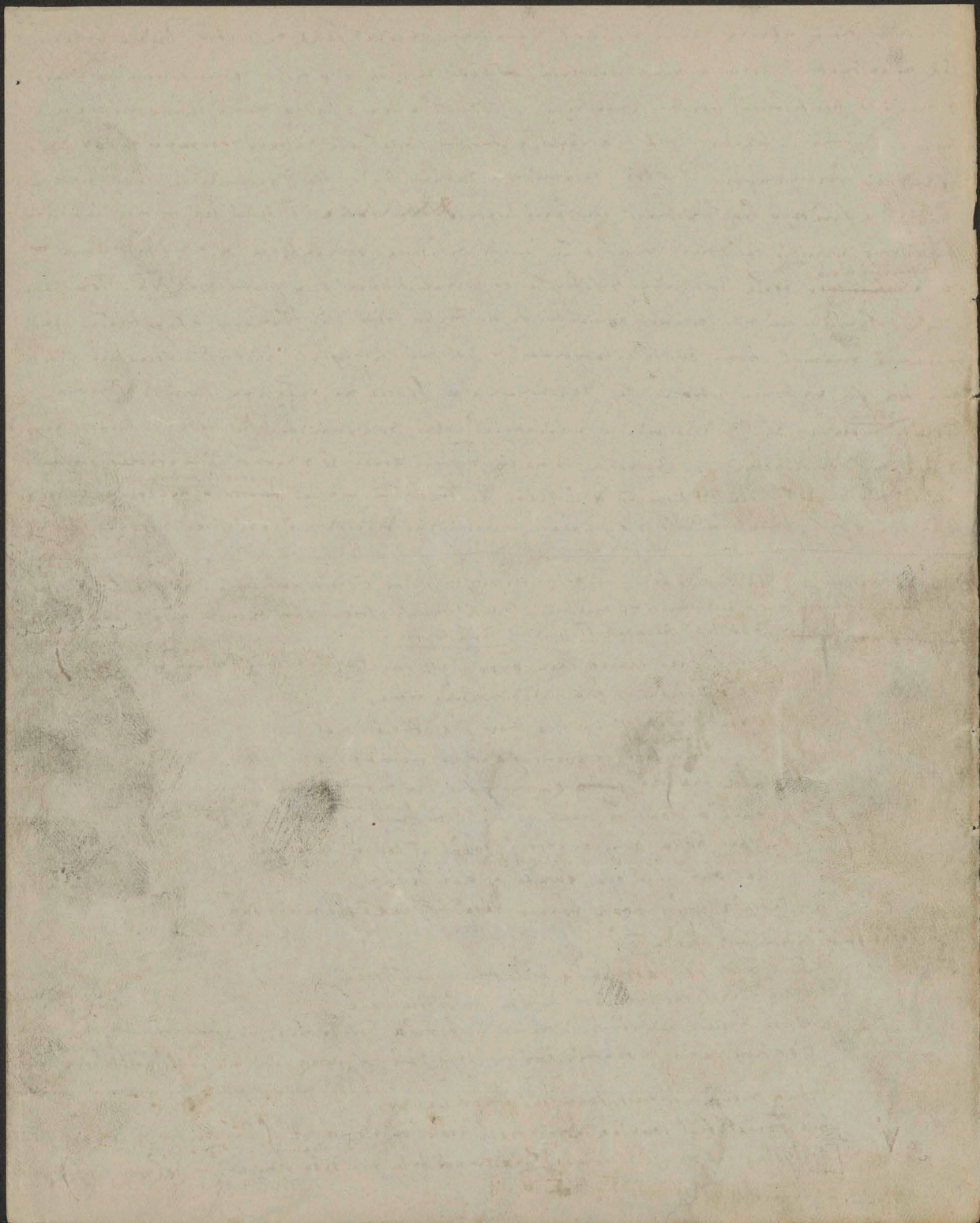

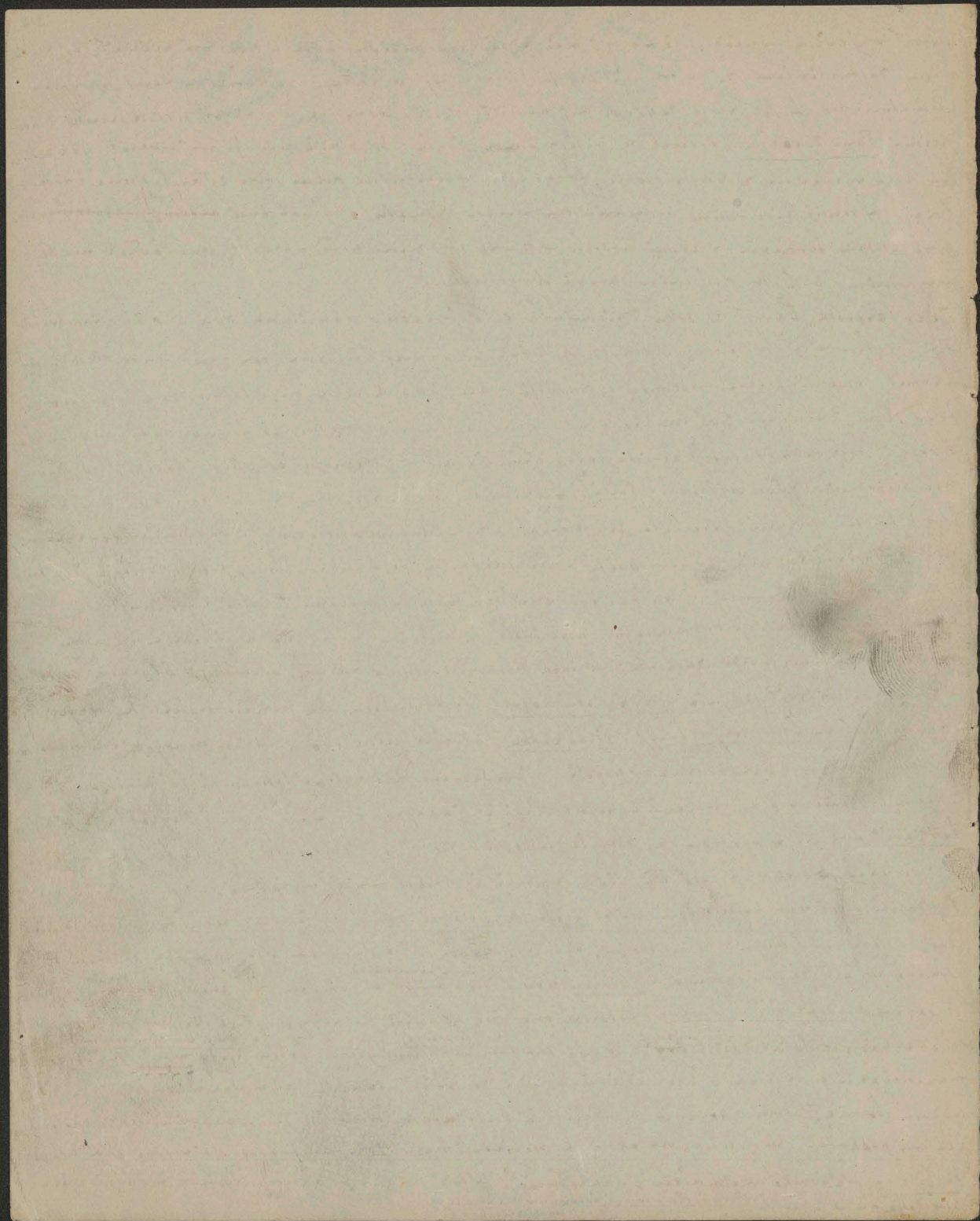

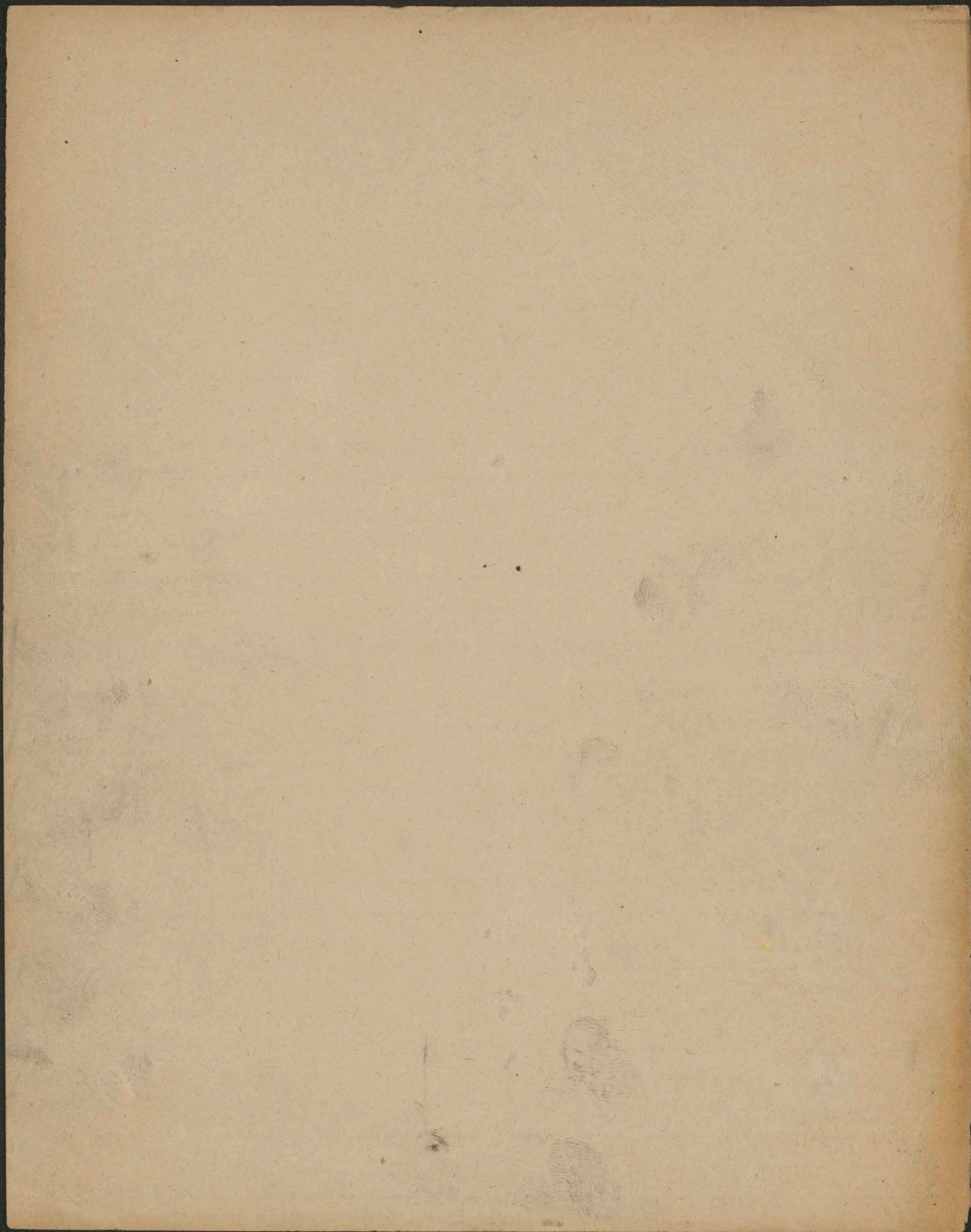

[Faint, illegible handwriting throughout the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or date.]

w tym wielkim przemianach i obrymnie kształty zbiegła się i „zrosła” i jakby nowe, jak bardzo
 inne, jak je Ty nie Michiewiczowski wywróciła te kształty techniami. Kłoby zaś tej różnicy
 duchowej różnicarostu mi widział i tego technienia nie czuł, a myślał, że wykaracowy wzrost
 literackie utwora całą masę jego odłonił, temby zaprawte słowami, woty powidmi inelatyw
 [Kodkall i sprzynach rorum was nauwa, [Lar mi widziwi raki i klucra.”

to w twoj wierosze weiste, ale nie petitem bytlo borypny

